

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXII.

V Ljubljani 13. velikega serpana 1869.

List 33.

Kdo ima pravo?

(Konec.)

Poglejmo pa mnoge junake in njih hvaljeno svobodo. Kaj bi radi, in koliko zaležejo človeštvu? Njim ni na mari drugo kakor to, da strežejo telesnim željam in strastim. „Jejmo, pijmo, veselimo se in spimo!“ To je njih prizadevanje. Ravnajo tedaj in se vedó, kakor žival, in to je njihova svoboda. Kako pa ravnajo s svojim bližnjim? Sebičnik misli le samo náse, za druge se ne meni; „naj si pomagajo sami, če se bočejo ohraniti, če ne, naj pa poginejo!“

Prava ljubezen ne ostaja tudi ne na papirju, ne na jeziku. Ljubezen, ki ne rodi nikakovega sadu, je tista bleda pošast, s katero rumeni svobodnjaki in črni ljudomilci begajo in v nadlogo degajo nesrečne žertve. O koliko se vpije in piše o ljubezni, ljudoljubnosti, sterpnosti, ob enem očitovaje duhovščini, da je pozabila in se iznebila svoje svete misije, da namesto ljubezni seje seme nesloge, razpora, obdivjanosti, hudobije, pretepov in pobojev! O zviti, hinavski sleparji, z lepimi pa potuhnjenimi po satanovo nastavljenimi besedami ne bode nikogar ne nasitili, ne napojili. Ali ti napredovalni junaki, kar hoté biti po vsej ceni, še vselej lepih, poštenih besed nemajo. Zabavljati, kleti in na korajžo klicati poštene, verne kristjane zná vsak robavs, če tudi se ne imenuje razsvitljen, omikan, in kdo si vé, kaj še vse! Takó ravna pa se ne pravi ljudstvo omikovati, boljéati in blažiti, to se pravi s premišljeno hudobnostjo treskati nesrečno ljudstvo v brezno nesreče, ktere nasledki se poznajo in skeleče čuti včasih še v poznejših rodovih. Pa tudi obilo duševne nesreče in zlega prikljije iz takovih tal. Človek nadražen v svojih naj svetejših pravicah, in nesrečen vsled nadraženosti, za katero so odgovorni napredovalci, tak človek često nosi v sercu jezo in osveto, ki s pogubilno silo prota časni in večni pogin njemu in nasprotnemu, sleparskemu osrečitelju. Jeli pa to napredek? Kdo naj zavré v propad in pogubo se verteča koleasa? Zopet mora pomagati cerkev, ona mora seči pod pazduho onemoglemu in obupnemu, ona ga vpokojí, potolaži, poživí mu potertega duha, ona mu ljubeznjivo kaže, in iskreno priporoča tisti pot, po katerem bo gotovo in srečno dospel v varno zavetje. Ali ni res tedaj napredek domá v cerkvi? Dajte odgovor, zapeljivci in mučitelji ljudski! Ali mar napredujejo oni, ki zaničujevaje Božje in cerkvene zapovedi z zbadljivim in žaljivim obnašanjem in govorjenjem se rugajo vernemu kristjanu, ter ga zapletó s pekleno škodoželjnostjo v neljube okolnosti, iz katerih ne vé najti pota? Ali taki osrečujejo in oblažujejo ljudstvo, ki zaradi njih posedaje mora prepuščati potrebno delo slabotnim rokam ženskim in otroškim, delo pra-

vim, na katerem počiva državina moč, veljava, sreča, blagor in obstanek? Ali imajo taki škodovalci kaj vesti, kaj serca? Ali dežele napredujejo v takih okolnostih? Ali se množi blagostanje ljudsko? Dajte odgovor, pravimo, odgovor dajte, brezvestni zapeljevalci nesrečnega ljudstva!

Če tedaj prebiramo svetovne dogodbe, če opazujemo današnji svet, nič se ne čudimo, če nastaja divjaštvo in se kervavo kaže vničevalna siromaščina vse ondod, koder pervakujejo taki lažnjivi svobodnjaki. Koder možejo taki svobodni napredovalci, ondi pada in gine nesrečno ljudstvo, pokvarjeno na duši in na telesu. Ali je to napredek? Bog se usmili!

Vse drugače in zdravo lice pa se kaže ondi, koder veje prava kristjanska svoboda. Ondi cvete sreča, ondi se spoštuje in sodi pravica vsim brez razločka. Kdor se otrese osebne strasti, kdor v cerkvi išče prave svobode, on je zares omikan, on pospešuje blagor svoj in svojih rojakov; brezbožni svobodnjaki pa cmokajo v raznih strastih, in tim bolje ko kriče o svobodi in napredku, tim huje zatirajo in vničevajo srečo in blagor narodov. Takim pa tudi nič ni sveto, ne možka beseda, ne obljuba, ne prisega, ker se na vero ne opirajo, vse zaupanje zgubé pri poštemem, značajnem in vernem ljudstvu.

Če so taki veternejaki omikani, pa osrečevalni napredovalniki, tedaj pa z Bogom — omika in napredek! In mi hočemo samo to prositi Boga, naj nas v žalostnih in osodovitih časih poterdí in milostno ohrani v sv. veri, ki smo jo podedovali od svojih očakov.

Nikar naj nas ne okuži lažnjivi napredek! Péhajmo se, da dospemo do omike in svetlobe, neprenehoma napredujmo leto za letom, ne postajajmo, da preveč ne zastanemo; toda napredujmo z Bogom, nikdar pa ne brez Boga. Predirajmo in razganjajmo temo v domovini, pa s pomočjo sv. vere, ki naj se kaže v blagovitih djanjih; hrepenimo po svobodi, toda po svobodi otrok Božjih, pa s pomočjo ljubezni, ki se trudi in marsikaj žrtvuje za korist in hasen domovine, pa naroda; napredujmo v vseh umetnostih in vedah, poprijemajmo se vsakoverstnih iznajdeb, kolikor nam utegnejo koristiti, poprašujmo, poizvedujmo, neumorno se učimo iz knjige in skušnje, da osrečimo sebe in svojo domovino.

Ti pa, predragi narod! ohrani sv. vero, ogibaj se tujih razvád in kužljivih spák, zaupaj, kakor do sedaj, svojim duhovnom, in drugim zanesljivim voditeljem. Le pri njih bodeš zajemal čisto, neskaljeno resnico, le njim potoži svoje nadloge in nesrečo, če tudi vselej in hipoma ne morejo pomagati. Varuj pa se ko strupenih gadov, varuj se lažnjivo-liberalnih, škodoželjnih „osrečevalcev“, ki bi te radi treščili v časno in večno nesrečo!

Bog, usliši nas! Ss. Mohor in Fortunat, sv. Ciril in Metod, prosite za nas! J.

Baraga,

svetla zvezda na slovstvenem nebu kranjsko-slovenskem in očipve-indijanskem.

(Konec.)

Koliko je še delal Baraga, vernivši se iz Rima, na književnem polju pri svojih Indijancih, tega doslej ne vem. To pa vém, da je tolikanj storil pri Slovencih, da, ako bi ga tudi pozabil kdaj Indijan Očipvejec, kateri po svojih ustih blagovestnika svojega Friderika Baraga — radi f in r — celo izrekovati ne more; vendar verni Slovenec, v tem pravi jezikoslovec, nikdar zabil ne bode svojega pobožnega pisatelja Baraga Friderika ali Miroslava. — Čerka mori; duh je, kateri oživlja. To slovalo svetega pisma je bilo Baragu vodilo. Vendar tudi čerka v njegovih spisih nikakor ni slaba. Razun nekterih takrat sploh navadnih ptujk p. gnada, ofer, štrafinga, grevinga, andoht itd. je beseda njegova, v tedaj veljavni bohoričici, dosti lepa, dobra in krepka. Čedni resnici se spodobi čedna odeja; tudi Baraga je pred mnogimi pisatelji verstniki večne resnice odeval v lepo, sem ter tje celo krasno odejo, kakor vertnar, kateri med lepe jabelka dene kako zeleno peresce, da je lepše viditi, kedar jih dá na mizo. Poglavitna reč pa mu je bila vselej in povsod — duh, kateri oživlja; torej tudi v pisanju. „Le eno je potrebno; iščite najprej Božjega kraljestva in njegove pravice!“ — te besede je sprejel iz ust svojega božjega učenika in jih oznanoval vedno z besedo in s pisanjem. Sam pravoslovec — je spoznal, da je večno pravo zastavljeno v sv. cerkvi. Tej se je ves daroval. Nikdar ni bil med tistimi, kateri vedno le sanjarijo ter se pečajo s praznimi domišljijami, ferfraje od cvetice do cvetice, od rožice do rožice; ki vedno le iščejo, pa nikoli ne najdejo; vedno le želijo in kopernijo po rečeh, katerih doseči ne morejo. Jasna mu je bila glava, mirno mu serce. Svest si svojega namena je véрно hodil za solncem večne resnice in pravice, ter razodeval jo svojim — Slovencem in Indijancem.

Ako novošegni svobodnjaki — čuté, da je slovensko ljudstvo sploh še verno in pobožno — ustmeno in pismeno tožijo, da je zabito, okorno in nesposobno, ker svojih preklicanih naukov pohotno med-nje raztrositi ne morejo; smem reči, da je temu pri duhovnih in neduhovnih mnogo pripomogel ravno Baraga z besedo in djanjem, in morebiti naj stanovitniše — s svojim pisanjem.

Spis omenja dalje, kolik je razloček med razširjanjem Baragovih in družih pisateljev bukev; — kako malo posvetnih poezij je razobčenih med prostim slovenskim ljudstvom; koliko pa je „Dušne Paše“, „Zlatih Jabelk“, „Nebeških Rož“ itd., po katerih slov in koristil bode Baraga slovenskemu narodu?!

Duh vlada, pravi spis sledajč. Beseda, ktera iz serca pride, se tudi v serce anide. Kedar gospoduje in móti posvetno peró, tedaj naj s peresom dela tudi vojščak Kristusov, in sicer kakor Baraga, Veriti, Slomšek in dr. sedaj po zgledu sv. Petra ali Pavla, sedaj sv. Janeza itd. Cerkev naša je vojskovavna. Dokler se vojskuje, zmaguje. Mir s svetom — ta ji je v kvar. To je skušal Baraga. Torej se je tako hrabro vojskoval že domá; preselivši se v Ameriko na novo cerkveno bojišče nas pa resnobno spominja strahotnega prerokovanja Gospodnjega o preseljevanju kraljestva Božjega na zemlji. Ta spomin je zbudil pri svojih rojakihi l. 1836, kedar je pervikrat iz Amerike prišel nazaj domú; ta spomin je oponovil Slovencem l. 1854, kedar je obiskal drugikrat svojo domovino. Ta spomin naj ponavlja vedno pri

nas po svojih slovenskih spisih ter po le-tej knjigi, ktera nam v slovenski besedi kaže njegovo blago življenje in delovanje. Naj se spolnuje tako, kar mu je leta 1854 o njegovem drugem priходу v rojstno deželo v imenu oveseljenih rojakov (po Zg. Danici l. 6) sedaj že tudi ranjki verli M. Hladnik zapel bil v pozdrav:

Slovenija! majhna si, vender leskeče
Prekrasnih slave zvezd obnebe tvoje;
Zasluga vsakoršna ima jih broje,
In sjajnosti so daleko sloveče.

Pa milše ni je v množici svitleče
Od njé, ki prva iz domovine svoje
Se dvignila mej neznabogov roje,
Jim svetit iz divjaštva tmin, nesreče.

Ta zvezda Ti si, Miroslov preblagi!
In Bog zdaj Tvoj lesket še povelíča,
De duš po njem še več razsvét, zvelíča.

Zastonj ne dá tud domovin' Te dragi
Prisjati v njem! — To mig je nam, rojaki!
Zastajat' ne v nasledbi za — divjaki.

Kaj je to: svobodni zidar (frajmav-rar), in svobodno zidarstvo (fraj-mavrarstvo)?

(Dalje.)

Kaj počno svobodni zidarji po skrivnih snidnicah.

Skrivni svobodni zidarji so božjeskrunci, 1848. l. so v Rimu zasledili skrivno snidnico, v kateri so se zbirali moški in ženske, da so obhajali nekako „hudičevo mašo.“ Fej te bodi!

To božjeskrunstvo se je zasejalo iz Italijanskega tudi drugam, in nedavno so na Francoskem zasledili nekako društvo, ki ima namen, da se posvetuje za naj izdatniši pripomoček, s katerim bi se naj prej in naj laže zaterla — vera.

Ločina ta je razdeljena na mnogo razredov, vsak razred ima po 12—15 udov, več ne, zato da se ložej prikrivajo. Društvo sprejemlje večidel „študirane“ ljudi (gens lettrés), včasih pa privzame tudi take, ki imajo mnogo vpliva z umom in premoženjem. Odsekovi glavari bivajo večidel v Parizu, ki je središče temu društvu. Vsak nesrečnik, ki želi, da ga sprejmó, mora tisti dan prinesiti zakrament sv. Rešnjega Telesa, ter ga vpričo družbinih bratov pohoditi in poteptati!!! — Koga ne obhaja strah in groza? Iz tega si lahko pojasnujemo, zakaj so nekteri nesramni kozli po Laškem begali procesije sv. Rešnjega Telesa, zakaj garibalduhi in zapeljani reveži s tako peklensko togoto odvrčajo katol. družbo v Terstu. In to satanstvo je že zelo razširjeno.

Naj povém prigodbo, ki jo je bil razglasil zanesljiv francosk duhovnik.

Mlad mož se je vpisal v svobodno zidarstvo. Vodniki so kmali sprevidili, da je mož kaj pripraven, pa že tudi zrel za nje. Iz zunanje snidnice je prestopil v skrivno snidnico in jako je napredoval. Kmalu na to so mu vodniki ukazali, da naj umori nekega nezvestega svobodnega zidarja. Mož je poslušal in šel za zidarjem v Ameriko, došel ga in — umoril. Ali vest je začela morivca peči, ves obupen se je vernil na Francosko in sklenil, da se nič več ne bo mešal v skrivno svobodno zidarstvo. Kmalu na to možu velé v drugo, da zopet mora umoriti nekega nezvestega zidarja; pa vest mu ni dala, in zato je raji pobegnil iz Pariza, da bi skrivaj šel v Algerijo. Ali komaj dospé v Marseille, in prenoči v neki kerčmi, kar prejme „bratovski bilet“, na katerem je bilo zapisano to-le: „Sej vemo kaj nameravaš; ne uideš nam ne. Ubogaj, če ne pogineš!“ Ves zavzét se verne in gré v Lion, ter prenoči v neznatni kerčmi.

Čez pol ure mu prinese neznan človek „bilet,“ na katerem je bilo zapisano: „Ubogaj, če ne boš mertev!“ Neutegoma gré iz kerčme in tudi iz mesta, ter ves skesan in prestrašen po stranskih potih dospé v opatijo „La Trappe.“ In koj naslednji dan zopet prejme enako svarilo: „Vedno ti bodemo za petami, zastonj se umičeš!“ Ker je tedaj mož dobro vedil, da društvo nikdar ne odpusti, in ne vedoč, kaj naj prične, ker je že ves bil zbehan, posvetuje se z nekim skušenim patrom, ki je nevarne sledivce zapeljal na napačen sled, moža pak berzo izročil pogumnim misijonarjem.

Ali ne čudimo se, da se godé enake popolnoma peklenske grozovitosti, sej ne more drugač biti po mavtarskih postavah. Naj povem za izgled nekaj člankov iz skrivne podučbe slaboglasnega Macin-a (Mazzini-a).

Čl. 30. Kdor ne bo spolnoval postáv skrivnega svobodnega zidarstva, ali če bi odkril skrivnosti naše, vsak tak iznejeverniki bo brez usmiljenja — zaboden.

Čl. 31. Skrivna sodnija določuje kazni in izbere enega ali pa dva, ki izvršita kaznovalno povelje.

Čl. 32. Kdor bi se branil storiti, kar se mu bo ukazalo, bo umorjen.

Čl. 33. Če krivec uide, šlo se bo za njim kamorkoli, in gotovo ga bo zadela nevidna roka brez usmiljenja, če bi bil tudi v naročju materinem, ali pa pri altarju.

Ali zdaj vidite, kakošno prostost ali svobodo in kakošno prostomiselnost ali liberalnost imajo in učijo ti nesrečni ljudje? Če so vam bolj všeč mavtarske kakor pa božje zapovedi, le pojdite v živi pekel že na tem svetu ali v mavtarsko družbo!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Šolsko.) Vse nekako otožno in tiho se je letos šolsko leto končevalo. Dvomljivo je, da bodo po tej poti starši in otroci večji veselje do šole dobivali. Tudi domači listi, kateri so druge leta šole pretresovali, letos molčijo, kar gotovo tudi ni šolskemu napredku v korist.

29. julija se je v tukajšni nunski šoli šolsko leto končalo. Očitne spraševanja 26., 27., 28. julija so vidno pokazale vsakteremu, kdor koli se je hotel k tej zanimivi in zraven tudi podučni skušnji potruditi, koliko da ljubezen otrok in vestno spolnovanje dolžnost pri otročjih sercih opraviti zamore. Popolno zadovoljnost kazali so poslušalci, ko so slišali krepke, serčne in določne odgovore tudi nar manjših deklic; toliko zaupljivost, toliko neprestrašenost zamore le ljubezen, odkritoserčna in delovna ljubezen pri otrocih obuditi. Pri tej priložnosti se je od razreda do razreda viditi zamogel očiten napredek, bodi si v pisavi ali številstvu, — od prvega razreda do napredovalne šole — kolik razloček! — bodi si v mnogoverstnih ročnih delih, s katerimi so bile krasno in okusno vse stene preprežene — od kerpanja pa do izvrstnih in okusnih umetnih izdelkov.

Do kolike stopinje izobraženosti uma in serca tudi še mlade deklice dospeti zamorejo, to še posebno spričuje napredovalna šola. Z začudenjem so poslušalci ozirali se na vprašane, ko so n. pr. iz fizike nekatere narurne prikazni tako umljivo in določno razlagale, ali ko so pri imenitnejših dogodbah iz cerkvene in svetne zgodovine s posebnim ozirom na naše cesarstvo tako bistre odgovore dajale, ali ko so v zemljopisji in številstvu toliko izurjenost kazale. Na mizi ste bile dve prav izvrstno in z veliko marljivostjo posušeni zbirki rastlin, kar kaže, da tudi temu predmetu, rastlinoslovju, so bile učenke z veseljem udane. Zraven teh zbirk bila je druga zbirka zemljovidov: avstrijsko-ogerske monarhije, Evrope, Ilirije itd., med katerimi so se posebno nekatere prav lepo odlikovale in veliko izurjenost v risanju in

natančno zvedenost v poglavitnih delih skazovale. Zopet druga zbirka je kazala vsakoverstne risarije s svinčnikom, tušem, barvami itd.; — pa ko bi kdo vse dela na tanko hotel pregledati, imel bi dosti časa opraviti, tako različne in mnogoverstne reči so bile vse v lepem redu razpostavljene na ogled.

Pa še nekaj je vredno, da se posebno omeni. Večji, bolj odrašene učenke napredovalne šole podučevale so se tudi v dušeslovji ali psihologiji, in res tudi to je velik napredek, kajti umevno, tej starosti primerno razlaganje dušnih moči neizrečeno veliko k izobraženju uma in serca pripomore. Med tem, ko se podučuje v zgodovini, številstvu, natoroznanstvu, sploh v vseh imenitnejših vednostih, zakaj bi le človek samega sebe zanemaril, in bi še svojih lastnih moči, katere nevedoma izobražuje, po zmožnosti spoznavati si ne prizadeval? In tudi v tej zadevi bi ta šola drugim zamogla biti izgledna, tu se vse dušne moči, zavest, domišljija, um, pamet, npravne in verske čutila, vse dušne zmožnosti enakomerno izobražujejo.

Po pravici je torej gospod deželni predsednik po spraševanju svojo popolno zadovoljnost izrekel č. gg. učenicam in napredovanje v viših vednostih naravnost imenoval „izvrstno;“ in ni se čuditi, da so med tem govorom deželnega predsednika nekemu očetu, kateri je imel otroke v tej šoli, od veselja solze hvaležnosti v očesu igrale, kajti očetovo serce dobro čuti in spozná, koliko je naprava vredna, kateri svoje otroke s polnim zaupanjem, brez skerbí, v izrejo izročiti, na katero se popolnoma zanesti zamore.

V Dobrem dobu, 7. vel. serp. A. Gr. — Kristusa, in sicer „križanega“ oznanovati, to je naša prva dolžnost in naj večí čast in sreča. Naj večí dan v nekem pomenu je za vsako cerkev, kadar dobi tabernakelj, pa kadar dobi znamenja Zveličarjevega terpljenja. Kdor koli razume pomen — preimenitni pomen križevega pota, se mu ne bo preveč zdelo, ako cerkve očitno naznajo svoje veselje, kadar so ozališane s postajami Gospodovega terpljenja. 5. vel. serp., v dan M. B. Snežnice, katerega ta soseska iz svoje volje vsako leto praznuje, smo obhajali letos tudi blagoslovljenje novega križevega pota. Opravljali so sv. obrede čast. oo. Pacifik Fister, gvardijan iz reda svetega Frančiška v Gorici, spremljani od več č. gg. duhovnov v pričo veliko ljudi z več krajev, med zvonjenjem in pokanjem možnarjev. Prav veselo in ginljivo je bilo to sv. opravilo, posebno pa slišati čast. patra, ko so razlagali začetek in vrednost sv. križevega pota, in so ga gorko priporočali vernim, ter učili, kaj jim je storiti, da zadobivajo svete odpustke in tako pomagajo tudi vernim dušam v vica. Preč. gosp. Štefan Dolijak, papežev kamernik, mnogozasluzeni dekan Divinski, so imeli po blagoslovljenju peto mašo in pridigo, pri kateri so z navadno serčno gorečnostjo k časti preč. Marije D. serca poslušavcev do solz ginili. Kako so zdaj sosedge veseli, ko pridejo v svojo lepo ozališano cerkev, ktera je bila lani povišana in razširjena. Bog ogrevaj k dobremu serca vernih in ponižaj sovražnike sv. cerkve!

Z Gorenskega. (Vesolja-polni dan v Železnikih.) (Konec.) Naslednje jutro — 19. julija — po prelepem vremenu, res prav rajsko jutro, verstile so se ssv. maše od zgodnje ure naprej in naprej. Streljavci, ki so prejšni večer mogli svoje možnarje — njih do 50 — na raznih krajih razpostavljene imeti, združili so jih zdaj na dva oddelka, in ko ob 8. uri veliki zvon v prvič naznani, da ob 9. uri se bo pričela sv. maša milostljivioga gospod nadpastirja ter sv. birma, priterdili so temu menda do zadnjega vsi zbrani možnarji s svojim gromovitim glasom. — Slovesen, res prečastitljiv je bil ob 9. uri vhod mil. gospod knezo-škofa v cerkev. Dvanajst gg. duhov-

nov jih je med zvonjenjem in gromečim strelom prispremlilo v cerkev, kjer se je veršila v lepem redu naj prej sv. maša in potem delitev sv. birmе. — Po sv. obredu so se podali mil. gospod knezo-škof do podružne cerkve sv. Frančiška Ksaverjana, kjer je naše farno pokopališče, in so ondi vse zunaj in znotraj cerkve natanko ogledali. — Popoldan okoli 4. ure so nas mil. gospod knezo-škof zopet zapustili. Kakor Jih je bilo naše ljudstvo z resnično otročjo vdanostjo in serčnim veseljem sprejelo in se je Njihovega obiskovanja radovalo, tako so skazovali tudi Oni nasprotno svojo nadpastirsko očetovsko ljubezen do nas skoz in skoz, in to prav v obilni, bogati meri. Bojimo se sicer, da bi jih ne razžalili s sledečimi versticami, ali molčati ne moremo in ne smemo; kajti pisano je: „Naj sveti luč!“ Obdarovali so namreč blagoselčni gosp. knezo-škof revne naše fare s 50 gl., da molčim o drugih mnozih darovih. Naj Bog Milostnim obilno poverne! —

Ko se naši zvonovi k slovesu mil. gospod knezo-škofa oglasijo, snidlo se je zopet mnogo ljudstva skupaj sprejet še enkrat Njih blagoslov. Slavolok pri spodnjem vhodu v naš terg je bil spremenil pri odhodu milostljivega nadpastirja svoj napis tako-le:

Z Bogom! Srečno vedno hodi!

Cedo svojo v svet' raj vódi!

Tudi mi priterjujemo temu napisu, ter rečemo: Bog ohrani našega mil. gosp. knezo-škofa še mnogo mnogo lét, da so zdravi in zadovoljni sredi svoje čede! —

Rodoljub Podratitovski.

Iz Sele. M. K. Dovoli mi „draga Danica“, da ti tudi jaz iz naše doline nektre čertice pišem, ki imajo namen nekoliko popisati za našo farno radostni dan, ktere smo obhajali 18. dan julija t. l. Dandanašnji je bolj ko druge kratki potrebno o vsaki priliki očitno pokazati, s kako terdno zvezo in ljubeznijo so sklenjeni verniki s svojimi škofi in duhovskimi višjimi, in da se lažiliberalizem zastonj trudi razpor trositi med nje, kateri so po Božji naredbi v naj častitljiviši zvezi.

Obiskali so nas ta dan premilostljivi gospod knez in škof dr. Jernej Vidmar. Prišli so po dolgih 8 letih zopet v našo farno delit zakrament sv. birmе tukajšnji mladini. Slovesnosti in priprave so se za ta dan že nekaj dni popred snovale, stavili se zali slavoloki s primernimi napisi in delale se zastave, postavljali se lepó ovenčani mlaji. Vse, kar je bilo moč, se je storilo, da se sprejem premilostljivega knezo-škofa pristojno povelíča. Iz zgornjih lin zvonika je prekrasna, nad 6 vatlov dolga narodna zastava od daleč premilostljivemu Gospodu naš pozdrav naproti vihrala.

Pri vhodu v vas je bil na slavoloku napis: „Slava našmu vikšemu pastirju! Bog ga živi še mnogo lét!“ 4 narodne zastave so vihrale pri slavoloku, in nad njim je bil razpét od enega mlaja do drugega krasen venec, pod slavolokom ob mlajih pa se je vila lepo bela tančica. Malo naprej, v sredi stopnic, ki derže proti sv. hramu, stal je zopet prelép slavolok z napisom na prvi strani:

Serčno nam pozdravljen bodi,

Vikši ljubljén' naš pastir!

Svojo čedo skerbno vódi,

Daj ji blagoslov in mir! —

Na drugi proti cerkvi obernjeni strani pa:

O sveti Duh!

Pridi in svoje dari,

Nad svoje male razlij!

V sredi tega slavoloka vidilo se je znamenje škofove časti in zopet troje zastav je vihralo nad njim.

Nekaj stopnic višje, to je, pred durmi na pokopališče je bil razpet krasen venec, okoli 3 sežnje dolg, in

lepa veriga iz pobarvanega papirja. V cerkvi pred vel. altarjem stala sta 2 mlaja, na ktera je bil pripét prelép, nad 7 sežnjev dolg venec. Pred farovžem sta zopet stala ovenčana in overížena 2 krasna mlaja. Vse je bilo v cerkvi in zunaj cerkve praznično napravljeno.

Proti 8. uri zagromijo možnarji in oglasilo se je lepo vbrano zvonjenje, kar je zbranemu ljudstvu naznalo, da se bližajo prečastiti vikši pastir. Vse ljudstvo se je gnetlo na kraj, kjer imajo navado iz voza stopiti, željni viditi svojega vik. pastirja in sv. blagoslov Njih prejeti. Ko stopijo iz voza, se prvo podajo v cerkev, kjer kratki čas molijo pred Najsvetejšim, potem gredó v farovž, kjer se $\frac{1}{4}$ ure pomudijo, in se zopet vernejo v cerkev. Nas Selčane so posebno počastili, kajti imeli so v naši farni cerkvi véliko duhovno opravilo in pridigo, kar je ljudstvo posebno razveselilo; pa zakaj bi ne, ker množina zbranega ljudstva je gotovo prvokrat slišala svojega vikšega pastirja oznanovati besedo Božjo. Po službi Božji so podelili 546 birmancem zakrament sv. birmе. Po sv. opravi se podajo v farovž h kosilu, kjer so do $\frac{3}{4}$ ure ostali. Pred odhodom iz Sele so z lepimi darili razveselili pevce in streljavce.

Od sv. Barbare pri Vurbegu. Na prijaznem hribu stoji cerkev sv. Barbare pri Vurbegu, od koder je prijeten razgled daleč okoli. Vidiš od tod proti jugu prek čez Dravo pred seboj razprostirati se široko in dolgo žitno ptujsko polje; vidiš proti zapadu visoko med oblake kupeti koroške in gornje-štajarske sinje planine; vidiš prek čez rodovitne vinske slovenske gorice noter v ponosno Ogersko. Ne bodi ti sitno zvediti velike spremembe, ki so se pri tej imenovani cerkvi v ravno minolih treh letih zgodile. Imela je pred 3 leti plani leseni strop kakor zborna dvorana, zdaj je z visokim okroglim obokom nadzidana; bila je pred klop tik klopi, zdaj je primerno število novih sedežev za potrebne in vredne; stala sta pred samo dva borna altarja v njej, zdaj se jih šteje pet. Na novo obokano cerkev in altarjeve mize so milostni škof Jakob Maksimilijan tretjega listopada 1867 posvetili ter nam tudi od sv. Očeta „altare privilegium“ (z odpustki oblagodarjen oltar) sprosili. Toda cerkev v taki obliki je bila še prazna, kazala je gole stene, pogrešavali so se oltarji in podobe svetnikov, naj lepši kinč v vsaki hiši Božji. Na prvo je dober prijatelj tej duhovniji dal na svoje stroške dva stranska oltarja od gosp. Fantonija presno slikati. Potlej so se naročili 3 leseni oltarji pri gosp. Rubinu v Mariboru, ki jih je tako izdelal, da so vsi zadovoljni. Naj bolj občudovalne so tri od g. Gschilla v Gradcu umetno izrezljane podobe treh devic in mučenic: sv. Neže, sv. Katarine, ki stojite kakor tovaršici ob desnici in ob levici sv. Barbari farni patroni. Težko je značaje prav opisovati, ali vendar se pozdeva, da sv. Neža, derže v roki jagnje, ki Jezusa pomenja, dušno zaročitev z nebeškim ženinom obhaja, vsem svetim nevestam Kristusovim govore: „Veselimó in radujmo se, dajmo mu čast, ker je prišla ženitnina Jagnjetova in se je njegova nevesta pripravila.“ (Razod. 19, 17.) Povzdignjeno čelo in zaperta knjiga v roki sv. Katarine kaže bistroumno modrost, s katero je ona petdeset neverskih modrijanov za edino-resnično kerščansko vero prepričala ter nam hoče djati. Reci modrosti: „ti si moja sestra, in razumnost imenuj svojo prijateljico.“ (Preg. 7, 4.) Sv. Barbara kelih s sveto hostijo v roki imajoča pravi: „Kaj je dobrota in kaj lepota, če ne žito izvoljenih in vino, iz ktereга poganjajo device.“ (Cah. 9, 17.)

Prišli so od g. Kotnika marmoriranih oltarjev in vse pozlačenih podob 11. mal. serp. blagoslavljat preč. gosp. stolni prošt Vogrin z 2 drugima gg. korarjema. Serčna zahvala gre vsem dobrotnikom, posebno pa njih

veličastvu cesarju Ferdinandu, ki so 400 gld., in cesarici Karolini Avgusti, ki so 100 gl. blagovoljno dorovali. Naj večja zasluga pa gre prečast. duhovnemu očetu g. Frančišku Cvetko-tu, ki so v malo letih v revnem, duhovništvu in cerkvi nasprotnem času z razumno gorečnostjo tolikanj tožavno in drago delo srečno dogotovili.

Iz Tersta, 14. vel. serp. —a— (Katoliška družba in karbonarsko robnjenje.) Že dolgo časa se je očitno kazala potreba katoliške družbe v Terstu, ktere namen naj bi bil, katoliški duh v posameznih osebah in v celih družinah oživljati, in braniti svete naprave katoliške cerkve zoper napade nasprotnikov, katerih imamo v Terstu obilno. Navadni pa so postali taki napadi to leto; kadarkoli so se duhovni pokazali, so bili zasramovani; nesramno napadanje na cerkvene opravila, na samostansko življenje itd. se je zmiraj v „Cittadinu“ in po drugih časopisih bralo; in kakor da bi vse to ne bilo zadosti, je še znani Markwort v očitnih govorih začel gerđiti vero, pravnost in vse, kar je svetega. Kakor je bilo že pred nekoliko časom v „Danici“ brati, so se nekateri pogumni katoličani zbrali in so začeli navduševati ljudstvo za katoliško družbo. Veliko sta k temu pripomogla tukajšna laška časnika „la Verità“ in „la Lancia di S. Sergio.“ Pa komaj se je to slišalo, že se je vzdignil hrup med Izraelom in med tistimi kristjani, kateri od keršanstva nimajo drugzega kakor imé, in vse moči so napeli, da bi to družbo že v začetku zadušili in zaterli. Ali njih trud je bil zastoj, ker v enem mesecu se jih je v družbo vpisalo več ko 2000 oséb iz Tersta in okolice, in vsaki dan se njih število množi.

Ko je začasni odbor iskal sobe za prvi glavni zbor, so liberaluhi vse žile napenjali, da bi je nikdo ne priustil. Žugali so vsakemu, kateri se je za to pripravljene kazal. Nazadnje so Prevzvišeni mil. gosp. škof dovolili, da naj se zbor obhaja v Njih rezidenciji. Pa komaj so se prikazali na zidovih pozivi in oglasi v italijanskem jeziku, so že „tolerantni liberaluhi“ začeli jih tergati, in kar naših nasprotnikov značaj in kulturo (?) prav dobro kaže, mazati in ometavati z neko prav naravno rečjó, ktere imena se ne spodobi tukaj pisati. —

Pa ko se je četrta ura 1. avgusta popoldan bližala in so se začeli udje zbirati k prvemu glavnemu zboru, se je liberaluhov in lahunskih rogoviležev, kar jih je le moglo, nabralo pred škofijo. Začeli so žvižgati in kričati kar so mogli, in psovali so katoličane, kateri so toliko poguma imeli, da so se pri takem hrupu škofiji bližali. Tudi na škofijske vrata so se zagnali, da bi noter prederli, in tako zbor zabranili. In res se je nekoliko udov zbalo, in poznavši prekanjenost teržaških lahonov so se vernili. Pa hvala našemu deželnemu glavarju F. M. L. Möring-u in g. policijskemu vodju, da sta njih namen vničila, ker prikazale so se policijske straže, so razpodile rogovileže, ulice spraznile in do 40 nerodnejev v luknjo djale. Okoli 450 udov je prišlo k zboru. Pričujoči so bili tudi Nj. ekscelecija mil. gosp. škof. Zbor se je začel z laškim govorom, pri katerem je bilo slišati mnogo „evviva“-klicev. Sledil je slovenski govor, in tudi pri tem so doneli gromoviti „živijo“-klici — kaj neugodno na všesa v bližnjih ulicah zbranim lahonom in liberaluhom.

Potem se je volilo zastopništvo. Voljenih je bilo 24 odbornikov, in med temi več Slovencev. Za predsednika je bil voljen F. M. L. grof Marenzi, za prvega tajnika pa prečast. g. kanonik in fajmošter starega sv. Antona dr. Janeza Glavina.

Po sklenjenem zboru se je vse društvo podalo v bližnjo cerkev sv. Antona, kjer so mil. g. škof kaj izversten in jedernat govor imeli, po katerem so sv. Duha na pomoč poklicali in zbranim udom in ljudstvu, ki je

bilo cerkev napolnilo, s presv. Rešnjim Telesom blagoslov podelili.

Tako se je dokončal znameniti dan, kateri tako peče brezvernike, da so predvčeranjem kar nekega uda katoliške družbe iz kupčijske borze žvižgaje vergli, in da „Cittadino“ kar ne more odpustiti deželni gospóski, da ni prepovedala katoliškega zbora, ker, kakor pravi, so bili časi tako neugodni — in je v ljudstvu (Cittadinove baže in plaže) toliko antiklerikalnega duha in razdraženja proti vsemu, kar iz Rima pride, in — češ da — svet strupi z učenjem, ki prostost mori in despotizem uči,* da se prostim in kultiviranim mestnjanom ne more zameriti, ako tudi z djanjem proti klerikalnim „obskurantistom“ pokažejo, kar v sercu čutijo. In kdo je vsega tega kriv?.. Fanatični katoličani, — ultramontani!.. Tako saj so določili naši skerbni mestni očetje, kateri so v posebni seji protestirali proti varstvu, ki ga je dalo deželno glavarstvo družbi, in ki ga je po postavi moralo dati. Rekli — in določili so ti očetje, da je bilo ravnanje deželne vlade in policije „protikonstitucionalno.“

Še v nedeljo je bilo vstanovljenje katoliške družbe v Terstu sv. Očetu Piju IX telegrafično naznanjeno, in že je po presvitl. kardinalu Antonelli-ju prišel odgovor od sv. Očeta, v katerem vsem udom apostoljski blagoslov podelijo.** Drugo pot kaj več.

Katoliška družba za Terst in okolico je vstanovljena, kakor smo že naznanili. Program pravi med drugim :

Avstrijski vstavni zakon (postave) daje vsim veram, ki so od deržave spoznane, enake pravice in za bogočastje tako svobodo, kakor jo je imela že pred stoletji katoliška cerkev, kateri se zdaj prišteva večina ljudstev.

Da si tudi imajo vse vere enake pravice, se vendar ni bati, da bi nadkrilili drugoverci katoliško cerkev, kajti ona je od Boga vstanovljena in jo vodi duh resnice v zvezi vzajemne ljubezni. Katoliška cerkev, od Jezusa Kristusa na podlagi resnice vstanovljena, je odločena napraviti iz vsih ljudstev, vsih narodov eno, samo čedo v bratovskem veselju, da zagotovi vsim časno in večno srečo; ona bode vedno terdno stala kakor v morju skala; ona bode vselej zmagala nasprotne moči. Peklenske vrata je ne bodo premagale.

Vendar v boju pade lahko tisti, ki si ni pripravil potrebnega orožja, ali se ni vadal z orožjem braniti se; strahopetci in hinavci pa, ki se ogibajo nevarnosti ali skušnjav, ali morda celo oblečejo geslo sovražnikovo iz dobičkarije, postanejo izdajalci in niso vredni usmiljenja, ako više cenijo posvetne reči nego svobodo, ktero jim je Jezus Kristus pridobil. (Gal. IV, 31.)

Namen družbe je: Udje hočejo delati navdušeno in serčno za dušno dobro svojih sobratov in za slavo sv. vere tako, da pospešujejo pristojnost očitne službe božje pod podložnostjo predpostavljene oblasti, in gledajo na to, da se zapovedi sv. katoliške cerkve spolnujejo v družbi vernih.

Hočejo si prizadevati, da se odstranijo vse nerednosti, ktere bi se vtegnile v družbi prikazati, in tudi po svoji moči pomagati sobratom v časnih (telesnih) potrebah.

Sredstva so: Medsebojni domači pogovori in poduki, pa tudi določeni in posebni zbori po v to namenjenih krajih. Vstanovila se bode knjižnica, in udom se bodo posojevale podučne knjige.

*) Prostost mori in despotizem uči ostudni ekarbonarizem in garibaldizem, ktere ga tudi po Terstu močno roji, kakor sicer po Laškem, in preganja Kristusovo cerkev, pekel pa z zapeljanimi reveži išče napolnovati. Časi so hudi, varite se lažnjivih prerokov, kateri ljubite zveličanje. Vr.

**) Kdor koli je tedaj zoper katoliško družbo, on Kristusovemu namestniku nasproti dela. Vr.

Družbenik zamore biti vsak katoličan, naj si bode moškega ali ženskega spola, ako je 16 let star.

Vsak brat ali sestra tudi že družih bratovščin v teržaškem mestu ali v okolici more stopiti v to katoliško družbo.

Vsak družbenik moškega spola ima pravico hoditi k glavnim, pa tudi k rednim in izvanrednim zborom in vdeleževati se pogovorov, pa tudi posluževati se knjig, ktere bodo v knjižnici. Družbenicam se bodo tudi knjige posojevale, ali k glavnim zborom ne morejo hoditi, svoje želje pa smejo naznaniti kakemu družbeniku.

Vsak ud katoliške družbe mora verh tega, da spolnuje kristjanske dolžnosti, se odlikovati z lepimi zgledi v očitnem in domačem življenju in pospeševati spolnovanje božjih in cerkvenih zapovedi z ljubeznjivim opominovanjem in modrim svetom. Posebno se udom priporeča gledati na to, da se ne oskrunujejo cerkve, da se duhovnikom daje dolžna čast, da se ne moti služba Božja, da se ne godé nespodobnosti pri navadnih procesijah, pogrebih in pri spremljanju duhovnikov, kadar nesó k bolnikom sv. Reš. Telo, in sploh pri javnih cerkvenih opravilih. Pričakuje se tudi od te družbe, da bode zatirala gerdo navado preklinovanja po očitnih krajih in doma po hišah, kakor tudi, da bode delala s podukom na to, da bode zmerom manj pijancev in lenuhov.

Nadejati se je, da bodo premočnejši družbeniki darovali prostovoljnih darov za družbine potrebe, da se pripravi primerni prostor (dvorana) za zborovanje, da se ustanovi knjižnica in se doženejo stroški za druge potrebe. Vsak družbenik bode plačeval na mesec najmanj 10 soldov; tega plačila bodo oproščeni le tisti, ktere bo odbor oprostil.

Zastopništvo: Družba se razdeli v oddelke po 15 osób, ktere si izberejo po svoji volji zastopnika, ki ima zapisnik družbenikov svojega oddelka. On naznanja družbenemu odboru izstop in predlaga sprejem novih udov. On pobira mesečno plačilo od družbenikov svojega oddelka in ga oddaja vsaki mesec denarničarju; on naznanja odboru v rednih in izrednih sejah želje, ktere so mu bile naznanjene v domačih pogovorih, da se o teh dalje obravnava.

V glavnem zastopništvu te družbe je 24 odbornikov, ktere volijo družbeniki v glavnem zboru po večini glasov na 3 leta. Odborniki volijo izmed sebe 6 voditeljev, 6 namestnikov, 2 tajnika, 1 denarničarja, 1 knjižničarja na eno leto; vendar se ti lahko poterdijo še za drugo leto. Eden izmed voditeljev je pervosednik v glavnih in posebnih zborih.

Odbor ima redno sejo vsaki mesec enkrat, ako je potreba, tudi večkrat.

Vsako leto se skliče glavni zbor, da se naznani djanje družbe itd.

Pelnovec.

Heidelbergovec. V tistem mestu, kjer je znani strašansko-veliki sod, so katoličani, protestantje in judje glasovali za brezverske šole. Zato je bilo silno veseljakoderncanje, baklanje, in protestantje so na turnu „Te Deum“ igrali!

Uhu-katoličani. Na Badenskem išejo lažnjivi preroki tudi s tem katoličane zapeljati, da se zbirajo v družbe tako imenovanih „liberalnih katoličanov.“ Ti „auch“ ali „uhu-katoličani“ išejo zlasti mladost zapeljevati.

Jakobinska svoboda. V Kaiserslauternu na Parkem so z vsakterim počenjanjem dognali do brezverskih šol. Veselje tistih, kterim je vsaka vera in nevera dobra, je bilo nezmerno: razsajali so pred duhovsko hišo, vol in vino je na potoke skoz gerla teklo — za-

stonj, dali so spomenico na svitlo, na kteri trije otroci — katoliški, protestanski in judovski — plešejo okoli boginje svobode, in ta kermežljava boginja ima žezlo v roki in jakobinsko kapo na glavi. Imajo pač medel vzrok k jakobinarskemu plesu ubogi otroci!

Enake pravice! Študent v Virzburgu je bil zapert, ker je častnika na očitni paradi skoz kukca zabavljivo gledal. Nato je neka gospa v „Nürnberger-Anzeigerji“ naznanila, da častniki prav velikrat na gospé nespodobno zijalo-kukajo, ki pa ne išejo zoper to brambe pri vojaških vradnijah. —

Napoleončkov rednik. Cesar Napoleon je l. 1863 iskal rednika svojemu sinu. Glasilo in priporočevalo se jih je veliko od mnozih strani; toda Napoleon dolgo časa ni rešil te zadeve, na kar se je prav radovedno čakalo. Nekega dne mlad, do takrat malo znan gimnazijski profesor dobí pismo iz cesarske hiše s prošnjo, da naj o določeni uri pride v cesarski dvor. Mladi profesor pride in peljejo ga v sobo, da naj ondi počaka. Čez malo minut pride cesar skoz stranske vrata in prestrašenemu učeniku naznani, da ga je izvolil svojemu sinu rednika. Silovito osupnjen iše naprošeni tu in tam izgovora in reče, da takemu opraviu ni kos, — da te časti tudi zato ne more sprejeti, ker svoje ubožne matere ne more zapustiti, ker on je njena edina podpora. Cesar odgovori mlademu človeku, da na ta ugovor je že pripravljen, in da ravno njegova sinovska, darežljiva ljubezen je bistveno pripomogla k tej izvolitvi. Cesar pristavi, da k odreji svojega sina potrebuje prav človeka, kteri je z zvestim spolnovanjem otročjih dolžnost dajal naj boljši spričevanje, da ima res pravo serce in pa zmožnost za rednika; njegova stara mati naj pride z njim v cesarski dvor in tukaj naj z njim stanuje. Na to ni bilo najti nobenega ugovora več; učenik hvaležno sprejme imenitno službo, ki jo ima še zmiraj. Po vsem, kar se sliši in bere, cesarjevič dela veliko veselje svojemu redniku.

Živinizmus. „Ljudstvo brez Boga je zverinjak pol divjih zverin,“ je djal nekdanj modrijan. V taki zverinjak hočejo „liberalubi“ Evropo predelati. Hildesheimski nedeljski list ima o takem „živinizmu“ in „živalizmu“ nektere prav čverste stavke. Žival dela to, k čemur jo nagon tira, ne vé nič o dobrem in hudem; ljudje pa, kteri nasledvajo živinizem, išejo zgolj svojega lastnega dobička, strežejo le svojim živinskim nagnjenjem in svojemu napuhu, prezirajo pa vse višji občutke, ker se ne mislijo zmožne za kaj blagšega. Malopridnega počenjajo, kolikor morejo, in se torej iz „živinizma“ spreminjajo kar hitro v „zverinizem“; od tod ostudna nečistost, nočno poulično vlačugarstvo, velikanske goljufije in tatvine, pijančevanje, strašansko preklinovanje. Živinstvo in zverinstvo jih žene v obupanje; od tod se rodi sovraštvo resnice in čednosti, sovraštvo in vojska zoper vero, Cerkev, ali „satanizmus.“ Ti trije bratje išejo keršansko vero iztirati iz véde in učenosti, iz vstavov, šol in učiliš, iz deržin, iz deržav. Koliko se veselí taki „zverinisti“, ako slišijo, da se je kak odpadnik dal pri županu poročiti, da je duhoven ali celo škof zapravljan, da je bivša keršanska deklina se pojjudila zato, da jo župan zaroči s takim „blagoslovom,“ s kakoršnim tudi rokonjač poroča! Pa kako se ti novi „modrijani“ bojé veseljnega cerkvenega zbora, ker vedó, da ondi bo vojska zoper „živinizem“, „zverinizem“ in „satanizem!“ Ni zastonj vaš strah. Vašo potuho bo ondi sv. Duh odkrival in bičal jo bode z železno šibo — „virga ferrea;“ — Bog vas bo osramotil — „Dominus conturbabit eos.“

Vojak, ki se ne boji ognja. V Monastiru je bil katolišk mladeneč vzet v prusko vojsko in prišel je v kasarno s starejimi vojaki, kakoršni so dostikrat že oku-

ženi in žalostno spačeni. Zvečer se vojaki na postelje poležejo brez molitve, kakor bi ne bilo ne Boga v nebesih, ne duše in ne večnosti. Novak pa poklekne k svoji postelji in začne opravljati svojo večerno molitev. Tovarši so se mu posmehovali, eden je nanj vergel kapo, drugi mu je tulil na uho itd. Novinec pa je klečal in vkljub vsemu hrušu je molitev srečno dokončal. Drugi večer naš vojak zopet poklekne in moli; hrup je večji mem sinoč, pa nič ne pomaga, novak se ne dá premostiti. Tretji večer je krič tovaršev pojenjeval, četrti in peti dan je bilo skorej vse tiho, šesti dan pa je eden vojakov zaklical: „Lejte, to je vojak! ta se ne boji ognja!“ in od tega časa serčnega mladenča spoštujejo vsi tovarši. —

Ne kliči smerti! Od Kišperka ima „Blahověst“ tole naznanilo od 28. mal. serp. Žena, že mnogo lét boleha, vendar na možovo spodbudo gre na polje spravljat žito, ktero je bilo ta dan zjutraj nekoliko zmočeno. Jezikala je, zakaj je Bog dopustil dež, da tega ni dobro naredil. Mož odgovori: „Vse, kar Bog stori, dobro stori.“ „Pojdi mi,“ odverne žena, „kako pa to dobro dela, mlade in zdrave jemlje; mene bolno pa tu pusti.“ (To je mogla prava kislica biti — ta žena!) „Molči“, ji odgovori mož, „ne bo te tukaj pustil, tudi tebe bo vzel, ne preklinjaj, tudi po tebe pride smert. Veš, kako je bila v nedeljo pridiga, ko je imela žena bolnega sina in je tako besnila, da je rekla, ako ji ga Bog ne pusti, ne bo vanj verovala. Pustil ga ji je res Gospod Bog, sin je ozdravel, terl in terpinčil pa je mater, dokler ni prišel na visli (obešalo). Pustimo tedaj vse na voljo Božjo.“ — Še dve minuti ni terpelo, ko je mož tako govoril, kar zavpije žena: „Mož! meni je slabo, kri se mi vzdiga — oh Jezus, Marija, Jožef!“ — in bilo je po nji. Klicala si je smert, in prišla je le preurno. Včeraj sem jo pokopal.

Razgled po svetu.

Iz Prage naznanuje „Blahověst“: v 17. listu t. l. smo pisali: „Komur je moč, naj se podá 4. mal. serp. na pot na Velehrad in naj ondi v imenu Čehov hvalo opravi svetima bratoma solunskima (Cirilu in Metodu); pomóli naj tam, naj bi Bog vere, po očetih podeljene in olike z njo sklenjene nam ne vzel, temuč naj bi véri dal zmago zoper naval nejevere in zmote. Komur ni moč romati k slovesnosti na Velehrad, naj to opravi, kadar mu bode lože; med tim pa pojdi k edini Ciril-Metodovi cerkvi v Čehih v Karlin“ (v praškem predmestju). To se je zgodilo s preslavnim obhodom v 1000 letni spomin smerti sv. Cirila 11. mal. serp. (jul.), uno pa se bode opravilo, ako Bog dá, v osmino vnebovzetja Matere Božje, na ktere Ime je posvečeno svetišče na Velehradu. 18. vel. serp. ob 7 zvečer odide iz Prage posebni vlak z romarji velehradskimi, katerim na čelu bodo romali Njih eminencija kardinal vikši škof Švarcenberg. Vsak katoliški kristjan brez razločka stanú, spola in narodnosti je povabljen na to imenitno božjo pot. Cena je na železnici znižana. —

Posvečeni škof Peter Krejčí v Pragi se je podal 29. mal. serp. skoz Švico v Rim, ter bode na grobu ss. Petra in Pavla 24. tega mesca imel svojo zlato mašo ali petdesetletnico. Spremlja ga g. dr. Jänig. Pred odhodom je izročil družbi za podporo ubozih 4000 gl. V dan slovesnosti se bodo pošiljali v Rim jubilantu vošilni telegrami, kar se lahko stori z napisom: Illustrissimo Dmno. Krejčí, Anima, Roma.“ Telegram pride v 3—4 urah in stane blizo toliko gl. (Bl.)

Na Francoskem se reči še le snujejo; liberalne junake prav v oči bode novi minister vnanih zadev, ki je prav določen in v Rimu priljubljen katoličan. — Da bi francoske čete zapustile Rim, o tem se še govori

ne. Monsignore Chigi je zahteval zaslišan biti pri cesarju francoskem, kteremu sporoči naročeno vprašanje. Lud. Napoleon pa odgovori: „Še nikdar ni bilo govorenja o izhodu Francozov iz rimske države, odkar jih je okolnost prisilila tje kaj se preseliti. Ostali bodo ondi, dokler sv. Oče to za prav spozna.“ Poslanec odgovori: „Prav posebno je, da kaj takega od Vašega veličanstva slišim. Dovolite, sire, da naznamim to sv. Očetu?“ Cesar pravi: „Pišite le papežu.“ (Kärnt. Bl.)

Husova pravda. Češki list „Pokrok“ je svetoval, naj se pošlje prošnja do vesoljnega katol. zbora, da bi se Husova pravda na novo preiskala. „Čech“ pa je zoper to novo preiskavanje, odsvetuje katoličanom take peticije in je dokazal, da tako preiskovanje se ne dá doseči, in bi bilo škodljivo, ker je Hus res krivo vero učil, in ker je bila obsodba Husovih krivih nauk od zbora sklenjena in od papeža poterjena ter po vsih straneh čisto veljavna.

V novem Jorku je od 1. pros. do 23. rožn. tega leta na suho stopilo 132.032 naselcev; v enem samem tednu — od 16—23. rožn. jih je bilo 15.809. Množijo se pa tudi pregrehe zoper čednost strahovito. — Na jugu se gombažnice ali pavolne naprave nezmerno hitro množijo; samo mesto Georgija n. pr. dela to dobo 71 novih gombažnic; novi Orlean bode v kratkem imel tovarno z 10.000 vreteni. — Indijani „Cherokees“ in „Choctav“ pridelujejo posebno veliko tabaka.

V Rimu se čedalje bolj kažejo znamenja, iz katerih se sklepa, da Lahoni namerjajo rogovilstvo tudi zoper Viktor-Emanuela. Eden garibaldovskih klatežev, ki je bil 4. rožn. v Minerva-gostilnici zasačen, je imel pri sebi 100.000 lir in dražilne pisma. Več nespremišljenih dečkov dobrih in mirnih staršev so ti gerduni zapeljali, da so zapustili dom svojih staršev in šolo in se pri njih za novake zapisali.

Rimsko. V spomin bitve pri Mentani so dale nekatere gospé iz naj viših stanov narediti dobro zadet obraz bitve pri Lepantu, kjer je bila l. 1571 keršanska vojska slavno zmagala divjaškega Turka. Izročile so sliko sv. Očetu v posebnem zaslišanji te-le gospé: Vojvodnja z Laval-Montmorency, knegnja Solms-Braunfelsova, vikomtesa Benoist-d'Azy-eva, grofnja Blomova, princesnja Sayn-Wittgensteinska, grofnja Klam-Martincova, knegnja Lövensteinska in gospá Lamoricierova, vdova papeževega vojvoda.

Razne novice. Pri prvem posvetnem ne-zakonu v Monakovem je bilo namestovanih čvetero verstev: poročevalec je bil katoličan(?), zaročenca tajč katalika, ena prič jud(?), druga protestant(?)... Kako se bodo nekje ti arhi-svobodušni svatje med seboj gledali, kadar bodo stali čez kakih malo lét pred sodbo tistega presvetega Sodnika, kateri je „sveti“ zakon postavil? Je mar 10 pravih potov, 10 resnic, 10 nebes pri Njem, ki je učil: „Jest sem — pot — resnica — in življenje!“ — „Laibacherica“ z družimi enake baže vred se s tem usti, da grof Taaffe ni nič odgovoril na pismo, s katerim je kardinal Ravšer pastirski list linškega škofa zagovarjal, temuč je pismo djano v večni pokoj. Če je to hvale vredno, si ni težko hvale zaslužiti in lahko razumemo, zakaj tudi toliko družih željá, n. pr. v slovanskih zadevah, gre za peč vekomaj počivat. — Konservativni nemški listi menda svetovajo, naj bi parski knez Hohenlohe svojemu kolegu Bizmarku snel težko butaro v Berlinu. Eno lastnost sedanje dobe Hohenlohe zanesljivo ima, zavoljo ktere bi mu tudi marsikteri Avstrijani radi pèto lizali, namreč zoper cerkveni zbor rogoviliti. — Kolikor bolj nejeverniki cerkev božjo spodkopujejo, toliko bolj se pravi verniki okrog svojih pastirjev zbirajo. Na Dunaju v Enzesfeldu in Brunnju je vse ljudstvo skupaj sulo, na sto in sto jih je o času

birme iz róke kardinala Ravšerja sv. Rešnje Telo pre-jelo. Tako je prav; le goreče za dobro delati, da bodo zanikarnej vedili, da se za njih antikristovo rogovilstvo nihče ne peča, ampak za cerkev in vero Kristusovo. — Bukvar Miroslav Stýblo v Pragi je od sv. Očeta v Rimu pre-jel viteški križ sv. Silvestra. Bog daj, da bi veliko bukvar-jev bilo vrednih tacega reda. — „Blahovest“ pripove-duje, da „Narodni Listy,“ zavidni Krakovemu za ža-lostno samostanolomsko slavo, so jeli hujskati zoper praške samostane. Rogovilstva dozdej niso dosegli, njih čénče so tako neslane, da jih tudi ulčarji nočejo verjeti in oken pobijati. To pač so dosegli, da se zdaj pridno opravljajo vradne preiskovanja ženskih samostanov, da se hudovoljno obrekovanje overže. — V Pečuhu na Ogerskem je daroval ondotni kanonik Jožef Jonas družbi katoliških rokodelcev 6000 gl. za kupljenje last-nega poslopja; usmiljenim bratom pa 4000 gld. v prid bolnih rokodelcev in družih. — Parski knez Hohenlohe je s svojim rogoviljenjem zoper cerkveni zbor komaj nekaj pajdašev dobil pri nekterih lahunskih študentih. Sicer so časniki lagali, da 300 škofov se je branilo na vesoljni zbor priti; resnica pa je, da neki 12 škofov se je izgovorilo, ki zavoljo bolezni ali pa zavoljo velike starosti ne morejo priti. — Kakošne nove moči rodi nova era. Župani zamorejo poročevati, posvetni učitelji duhovne nadzirovati, državni zastopniki samostane vi-zitirati, minister Giskra duhovne in minihe od škofov-skih kazni odvezovati (ako je res, kar „Morgenpost“ piše). Kdo si vé, če bode poslednjič sam koga našel, ki bi ga odvezal? — Delegacije na Dunaju so preštele, da je več generalov in štabnih častnikov v pokoju, kakor pa v službi. — Zastran nove šolske postave piše „Čech“: Mi se ne moremo nikakor za to odločiti, da bi češko duhovstvo sodelalo pri zverševanju nove (šolske) postave. — Češki tabor „na Kupečku“ pri Kraljevem gradu v čast „ministra Husa“ se je pri vsih velikanskih vabilih spoderšnil in mu je čisto spodletelo. Pri posvetu v tem taboru so nekteri oženjeni možje zbor popustili, rekši, oni učé svoje otroke po katoliško moliti, da torej ne bodo Husu nikakoršne slave napravljali, in k nji ne šli. — Po Laškem je lažnjivi liberalizem marsiktere mnihe iz-vabil iz samostanov; prepričujejo se pa hitro, da na svetu je brez gnade Božje povsod le sam pèlin in pèlin, pa nič drugzega ne kakor grenki pèlin, torej se skesani v samostane nazaj vračajo. — Zdaj že celo judovski čas-niki naznanujejo, da Barbara Ubrik ni bila zato obno-rela, ker je bila zaperta, temuč da zato se je morala zapreti, ker je bila zmešana; vsak pameten človek nam-reč vé, da nevarnega norca ni varno med ljudmi pušati. Že preden so jo v kloster sprejeli, je bila sem ter tje zmešana, od l. 1848 pa neprenehoma. Tako tedaj se je strašanski liberaluhovski krič na to izšel, kar je bilo precej v začetku viditi. Menda je dosti znana reč, da tem ljudem ni nič verjeti, zlasti pa takrat ne, kadar zoper cerkev in duhovske zadeve pišejo in govoré. Satan je lažnik od začetka kakor sv. pismo pravi, torej tudi nje-govi časniški „šribarji“ ne morejo biti angelčki resnice.

Iz Ljubljane. „Verfassungstag“ v Celji. Kakor nemško-liberalno časništvo — sicer prezgodaj — veselja poskakuje, ker se mladočehi po nemških „freiden-kerskih“ sanjarijah ločijo od katoliško-narodne strani; tako so slovenski po nemško „pofarbaní“ prostomišljaki z nekterimi Nemci vred imeli v Celji svoj „verfassungs-tag“, da bi se Slovenci, saj mladostlovenci, z njimi ze-dinili, ako bi se dalo. Po svoji nezmérni velikoserčnosti so celo pripravljali Slovincem na Slovenskem nekoliko malo slovenščinice v kakem kotiču gimnazije privoliti,

samo da bi se podali ter z njimi vred jeli rojiti zoper konkordat itd. Toda, ako se gospodom „deutsch-libe-ralcem“ na Českem ni pogodilo svojega namena doseči, se smejo tega vspéha na Slovenskem še veliko manj nadjati. In res jim je v Celji tako žalostno spodletelo, da so se morali na zadnje s svojim „metingom“ iz strahú pred Slovenci celo očitnosti odreči ter jo v „klosterski vert“ potegniti. Ondi so lahko lomastili zoper konkordat in to in uno modrovali, kakor „murenčki“ v ljuknici, zoper pravične tirjatve slovenskega naroda, ko so se skrili in umaknili pred narodom samim. — Med tem pa „Tagblatt“ ne more dosti prežaliti, da tudi sloven-sko časništvo po „tajčoliberalni“ šegi s pretiranimi prav-ljicami in lažmi o klostrih slovenskega naroda ne pase itd. — Čujte, zgubljeni sinovi! Spreobernite se k svoji cerkvi, kateri nasprotujete, in spreobernite se k narodu svojemu, kteremu pravic ne privošite: v tem je sprava, v tem vaš mir, kterega brez tega zastonj išete.

Levičnikov „Mali slovenski pevec,“ ali dvoglasni šolski napevi v spomin 11. aprila 1869 ali zlate maše Pija IX, kterega smo že undan omenili, je prišel na svetlo. (Veljá pri Gerberji 30 kr.) Želeti je, da bi se lepe pesmice s primernimi in pravilnimi napevi med mladino vseskozi razširile, torej naj bodo na vse strani goreče priporočene. Gospod skladatelj je mož pravega duha in serca, vreden, da se mu zaupanje skazuje.

V bogoslovje in kn. škof. semenišče so za pri-hodnje šolsko leto sprejeti. V 4. leto: Šlibar Greg. V 3. leto: Avgustin Fr., Eržen Fr. V 2. leto: Dolžan Val., Kljun Ján., Polaj Vin. V 1. leto: Bohinec Sigm., Erker Jož., Jeglič Ant., Korbič Ant., Marinko Jož., Merjasec Jož., Možina Luka, Oblak Lor. — V bogoslovje kot zunanji (eksternisti): Aljančič Jan., Podboj Ant., Resman Ferd., Rihtarič Jan., Weiss Gabr.

Šolsko. Zastran keršanskega nauka pri očitnih preskušnjah je zopet spodnjo-avstrijsko namestništvo v okrožnici naznanilo, da pričakuje od gg. katehetov tako vdeleževanje, kakor dosihmal. Če ne bi ces. vlada v oziru kerš. nauka to zapovedala ali po postavodaji iskala, kar je okolišinam primerno. — Z Gorenskega se nam piše v tem oziru, da gg. učeniki kerš. nauka namerjajo ne priti k preskušnjam, pri kterih bodo svetni gospodje nadzirovali, dokler od prečast. škofijstva po-oblaščenega duhovna zraven ne bo; napredek v keršanskem nauku samo bodo predložili. Pri posebejni preskušnji iz kerš. nauka bi potem otroke z radovolj-nimi darili razveselili.

Terzaški časnik „La Verita“ piše, kaki sad ondi rodi tisti „novi liberalizem“, kterega imajo nekteri ravno tako namašene usta, kakor serce polno gadje togote zoper duhovstvo. Človek, kteri zaverže Božje in cer-kvene zapovedi, je poln nepokoja, zato poln jeze, in zato vsak dan bolj satanove natore. — V Terstu je nedavno judovska deklica po sv. kerstu prestopila v katoliško cerkev. Enako je storila 26letna izraelka Jo-sepina Avozzo 22. jul. v Neapelnu. —

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Fara v Velesovem je pode-ljena č. g. Jurju Varl-nu, fajm. v Krašnji, in Krašinja je 4. avgusta razpisana.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Neka oseba dve stari desetici, in prosi za gnado stanovitnosti svojim starišem, sebi, bra-tom in sestram. Druga 1 terdnj. za 2 gl. 50 kr.

Za oropano cerkev na Čatežu. Neka dobrot-nica 80 kr. — Iz Černega verha 2 gl. 60 kr. — Gospa Š—ka 10 gl. — Pri sv. Jakopu nabranih 20 gl. 40 kr.